

اولین همایش ملی فناوری در مهندسی کاربردی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی (NCTAE2016)
واحد تهران غرب، 21 بهمن ماه 1395

طراحی مجتمع مسکونی انعطاف پذیر مطلوب با رویکرد معماری پایدار
علی داوریان¹، عاطفه دهقان توران پشته^{2*}، عباسعلی طایفی نصرآبادی³

- 1- بزرگراه شهید اشرفی اصفهانی، نرسیده به پل همت، انتهای خیابان شهید حسن آذری، شهرک هما، جنب سالن پردیسان، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، تهران، 1949663311، ایران، davarianali@yahoo.com
- 2* -استادیار و مدرس دانشگاه آزاد واحد تهران غرب، بزرگراه شهید اشرفی اصفهانی، نرسیده به پل همت، انتهای خیابان شهید حسن آذری، شهرک هما، جنب سالن پردیسان، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، تهران، ایران، کدپستی 1949663311، dehghan.at@gmail.com
- 3- مدرس دانشگاه آزاد واحد تهران غرب، بزرگراه شهید اشرفی اصفهانی، نرسیده به پل همت، انتهای خیابان شهید حسن آذری، شهرک هما، جنب سالن پردیسان، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، تهران، ایران، کدپستی 1949663311

چکیده

طراحی ساختمان انعطاف پذیر که مطابق با تغییرات مدنظر کاربران و همچنین تغییرات محیطی، دارای قابلیت انعطاف باشد، روشی موثر جهت ایجاد ساختمان های پایدار خواهد بود. با توجه به مزایای طراحی مجتمع مسکونی انعطاف پذیر در برآوردن نیازهای متغیر ساکنین، این تحقیق با هدف استخراج راهکارهای انعطاف پذیری در طراحی مجتمع مسکونی پایدار انجام پذیرفت. برای این منظور، ابتدا مفاهیم اصلی همچون سکونت، توسعه پایدار، معماری پایدار و انعطاف پذیری مورد مطالعه قرار گرفته و پس از آن روشهای مختلف طراحی ساختمان های انعطاف پذیر مورد بررسی قرار گرفت. پس از اخذ نظرات متخصصان و استخراج فاکتورهای تاثیرگذار در طراحی مسکن مطلوب، پرسشنامه هایی جهت تعیین اهمیت این عوامل تهیه گردیده و در اختیار تعدادی از اساتید و همچنین ساکنین مجتمع های مسکونی قرار گرفت. نتایج نشان داد که از میان 20 عامل مشخص شده، فاکتور کیفیت طراحی داخلی با امتیاز 6/42 نخستین عامل تاثیرگذار، شناخته شده و پس از آن عامل کیفیت فضاهای اصلی با امتیاز 6/28 قرار گرفت. در نهایت طراحی یک مجتمع مسکونی انعطاف پذیر با توجه به نتایج بررسی های انجام گرفته و همچنین نتایج پرسشنامه های اخذ شده انجام پذیرفت. این تحقیق، یک تحقیق کاربردی می باشد و جهت جمع آوری اطلاعات از روشهای مطالعه میدانی و پرسشنامه استفاده گردیده است.

واژه های کلیدی: معماری انعطاف پذیر، معماری پایدار، مجتمع مسکونی، نیازهای ساکنین

1- مقدمه

در قرن حاضر، مسائلی از قبیل افزایش جمعیت، نیاز به اسکان در شهرها، فکر استفاده بهتر از زمین، ایجاد فشارهای مناسب برای تعاملات اجتماعی و امکانات رفاهی خاص در محل سکونت، لزوم بوجود آوردن مسکنی امن و... سبب شده است که ساخت مجموعه های مسکونی به عنوان راه حلی بهینه برای مسکن شهری مطرح گردد [1]. در کشور ما نیز، به دلیل افزایش جمعیت، امروز نیاز به مسکن و ساخت مجتمع های مسکونی به یکی از الویت های ساخت و ساز تبدیل شده است و باعث گردیده که به ابعاد کمی و کالبدی آن توجه زیاد شده و ابعاد غیرکالبدی آن به کلی به فراموشی سپرده شده است و مجتمع های مسکونی به سیلوهای انسانی تبدیل شده اند که شبها پر و روزها خالی می شوند [2]. علاوه بر قابلیت کارآ بودن و قابل استفاده بودن فضا، مسکن باید از نظر استفاده کنندگان نیز دارای مطلوبیت لازم بوده و در طراحی آن به نیازهای اصلی شامل نیازهای فیزیولوژیک، نیازهای ایمنی، احساس تعلق، عزت نفس، زیبایی شناختی و سایر نیازهای مدنظر استفاده کنندگان توجه گردد. طراحی مجتمع های مسکونی انعطاف پذیر، یکی از راهکارهای موثری است که ضمن برآوردن نیازهای فیزیکی و روانی ساکنان، قابلیت تغییرپذیری در راستای هماهنگی با اقلیم و استفاده حداکثری